

ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ - DOVLATON

Σκηνοθεσία: Αλεξέι Γκερμάν Τζούνιορ

Σενάριο: Αλεξέι Γκερμάν Τζ., Γιούλια Τουπίκινα

Ηθοποιοί: Μίλαν Μάριτς, Ντανίλα Κοζλόφσκι,

Ελένα Σουτζέκα, Άρθουρ Μπεσάστνι.

Φωτογραφία: Λούκας Ζαλ

Μοντάζ: Ντάρια Γκλαντίσεβα, Σεργκέι Ιβάνοφ

Χώρα: Ρωσία, Πολωνία, Σερβία (Έγχρωμη)

Διάρκεια: 126΄

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

4 Βραβεία και 9 Υποψηφιότητες

-Berlin International Film Festival 2018, Αργυρή Άρκτος στην Elena Okornaya.

-FEST International Film Festival 2018, Βραβείο FIPRESCI

-Golden Eagle Awards, Russia 2019, Βραβείο B! Γυναικείου Ρόλου στη Svetlana Khodchenkova.

-Nika Awards 2019, Βραβείο στην Παραγωγή.

Στο Λένινγκραντ του 1971 ο νεαρός συγγραφέας Σεργκέι Ντοβλάτοφ προσπαθεί να εκφραστεί ελεύθερα, κάτι που τον φέρνει σε αντίθεση με τους ιδεολογικούς περιορισμούς που έχει θέσει το μπρεζνιεφικό καθεστώς, το οποίο του στερεί τη δυνατότητα να βιοποριστεί από τα γραπτά του.

Εξόριστος συγγραφέας» (Dovlatov) : Για όποιον επιθυμεί να καταλάβει τους βαθύτερους λόγους που έσπρωξαν τον σοβιετικό «υπαρκτό σοσιαλισμό» στον γκρεμό με περιστατικά από τη ζωή του συγγραφέα Σεργκέι Ντοβλάτοφ—Σχεδόν αριστούργημα (Δανίκας)

Εικαστικά προσεγγμένη βιογραφία (φωτογραφία από τον Λούκας Ζαλ του «Ψυχρού Πολέμου», βραβευμένα στο Βερολίνο σκηνικά και κοστούμια), με προβλέψιμα, διδακτικά μηνύματα.

Ο Ρώσος σκηνοθέτης μιλά για την ΕΣΣΔ του '70, στην πιο φιλική κι ανθρώπινη, ως τώρα, ταινία του.

Η σχέση της Ρωσίας, τσαρικής και σοβιετικής, με τη λογοτεχνία, το τεράστιο κληροδότημά της, τον περιορισμό και τη λογοκρισία της, αποτελεί ένα υπέρογο (και υπέροχο) κεφάλαιο στην ιστορία της χώρας, γεμάτο αριστουργήματα και προσωπικές τραγωδίες. Μ' αυτό το στοιχείο καταπνέεται στη νέα του ταινία, με πρεμιέρα στο Διαγωνιστικό Τμήμα της 68ης Berlinale, ο Αλεξέι Γκερμάν ο Νεώτερος (γιος του αντιφρονούντα σκηνοθέτη Αλεξέι Γκερμάν), αφηγούμενος την ιστορία του Σεργκέι Ντοβλάτοφ, με λευκή ονειρική φωτογραφία, αργό ρυθμό, αλλά κι ένα ευπρόσδεκτο συναισθηματισμό, ένα ελαφρύ χιούμορ, μια περιρρέουσα ζεστασιά.

Η εποχή είναι το 1971, σχεδόν μια δεκαετία πριν ο

Ντοβλάτοφ, ακόμα φέρελπις συγγραφέας, αυτομολήσει στην Εσθονία για να μπορέσει να εκδώσει τη δουλειά του. Είναι ο καιρός που ο Μπρέζνιεφ έχει επιβάλλει τη νέα «κάθαρση» των τεχνών, που οφείλουν να εκφράζουν το σοσιαλιστικό ρεαλισμό, μια «πραγματική και αισιόδοξη» εικόνα της Σοβιετικής Ενωσης. Για τους λογοτέχνες και καλλιτέχνες - σαν τον Ντοβλάτοφ, σαν τον φίλο του, ποιητή Γιόζεφ Μπρόντσκι - η ελευθερία έκφρασης σημαίνει, απλώς, ότι δεν έχουν τη δυνατότητα να μπουκωθούν στο αντίστοιχο σωματείο, άρα να δουλέψουν, άρα να ζήσουν.

Στις έξι ημέρες της δράσης της ταινίας, ο Ντοβλάτοφ προσπαθεί μάταια να εκτελέσει κρατικές αναθέσεις (ένα άρθρο για την ερασιτεχνική παράσταση του εορτασμού της επετείου της επανάστασης, ένα δημοσιογραφικό πορτρέτο των εργατών του ορυχείου), σε αποστολές που στέφονται με αποτυχία και οργή κι ακολουθούνται από ποτό και τζαζ μουσική στα καλλιτεχνικά καφενεία της γενιάς του. Παράλληλα, ο Ντοβλάτοφ ζει στην κοινόβια πολυκατοικία όπου κατοικεί κι η μαμά του, προσπαθεί να σώσει τον ετοιμόρροπο γάμο του και βλέπει τακτικά τη μικρή του κόρη.

Με έντονο το δικό του αισθητικό στίγμα, ο Γκερμάν αποτυπώνει θαυμάσια, ρεαλιστικά και λυρικά ταυτόχρονα, την ατμόσφαιρα της εποχής, με τη συνδρομή του Λούκας Ζαλ, διευθυντή φωτογραφίας της «Ida». Το Λένινγκραντ της ταινίας είναι άδειο, επιβλητικό, λευκό, χωρίς κοντράστ, σαν να διακρίνεται μέσα από τη γάζα της μνήμης. Οι σεκάνς του είναι μεγάλα μονοπλάνα, που κινούνται με τον ίδιο, αργό ρυθμό, από κοντινά στα πρόσωπα και στις αδιάκοπες παράλληλες συζητήσεις, μέχρι γενικά στη χειμωνιάτικη φύση, ή τη χειμωνιάτικη ανθρώπινη φύση. Η αίσθηση του αδιέξοδου, της αγωνίας και της απόγνωσης μεταφέρονται ήσυχα και διαπεραστικά, απλώνονται μαζί με τη θολούρα της αδιάκοπης προσπάθειας για δικαιοσύνη.

Παρά, ωστόσο, τα πραγματικά πρόσωπα και το τακτικό voice over του ίδιου του Ντοβλάτοφ, ο Γκερμάν χάνει την αμεσότητα στην ιστορία του, σκορπίζεται μέσα από επαναλήψεις και βαραίνει την αφήγηση με την αισθητική του, έστω πανέμορφη, επιτήδευση. Η ατμόσφαιρα είναι πυκνή, αλλά οι ήρωες μονοδιάστατοι, ελλιπείς, ο συγγραφέας Ντοβλάτοφ λίγο-πολύ ένας ωραίος άντρας που καπνίζει και πίνει πολύ και διώχνει τις σκοτούρες του μ' έναν εύκολο κυνισμό.

Μπορεί το «Dovlatov» να είναι πολύ πιο μετρημένο

και ανθρώπινο από την προηγούμενη ταινία του Γκερμάν, το αφόρητο «Under Electric Clouds» του 2015, (βραβευμένο για τη Φωτογραφία του σ' εκείνη την Berlinale), δεν παύει όμως να είναι μια ταινία του Αλεξέι Γκερμάν, με τη δική του φιλοδοξία και τον αδιαμφισβήτητο σκηνοθετικό ναρκισσισμό να **καπελώνει την ουσία του φιλμ του**. Το οποίο, επιπλέον, επιλέγει να μιλήσει για τους κρατικούς περιορισμούς στην τέχνη στη Σοβιετική Ενωση του '70, χωρίς αναφορές στη σημερινή Ρωσία της κρατικής λογοκρισίας, η οποία άλλωστε έχει επιδοτήσει την ταινία.

ΛΗΔΑ ΓΑΛΑΝΟΥ

Γιος του Ρώσου γνωστού σκηνοθέτη της περεστρόικα Αλεξέι Γκερμάν («Ο Φίλος μου Ιβάν Λαπσίν»), ο Γκερμάν Τζούνιορ έχει πίσω του μια φεστιβαλική καριέρα 15 χρόνων, με ταινίες που κοιτάζουν κριτικά τη σοβιετική Ιστορία και διακρίνονται για την εικαστική τους αρτιότητα («Paper Soldier», «Under Electric Clouds»). Το ίδιο κάνει και ο «Εξόριστος Συγγραφέας», που αφηγείται έξι μέρες από τη ζωή του λογοτέχνη Σεργκέι Ντοβλάτοφ (1941-90), του οποίου η αξία αναγνωρίστηκε στη Δύση κατά τη δεκαετία του '80. Στο Λένινγκραντ του 1971 όμως ο νεαρός συγγραφέας προσπαθεί να εκφραστεί ελεύθερα, κάτι που τον φέρνει σε αντίθεση με τους ιδεολογικούς περιορισμούς του μπρεζνιεφικού καθεστώτος, το οποίο του στερεί τη δυνατότητα να βιοποριστεί από τα γραπτά του.

Μόνο που ο αγώνας του για καλλιτεχνική ανεξαρτησία αποδεικνύεται σεναριακά μονοδιάστατος κι επαναλαμβανόμενος, **σε μια εικαστικά προσεγμένη βιογραφία (φωτογραφία από τον Λούκας Ζαλ του «Ψυχρού Πολέμου», βραβευμένα στο Φεστιβάλ Βερολίνου σκηνικά και κοστουμία), με προβλέψιμα, διδακτικά μηνύματα και ηρωικούς αντιστασιακούς, άκαρδους γραφειοκράτες.**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

ALEKSEY GERMAN JR.

Σκηνοθέτης και Σεναριογράφος. Γεννήθηκε το 1976 στη Μόσχα, Ρωσία, Σοβιετική Ένωση.

Φιλμογραφία: 2018 Εξόριστος Συγγραφέας, 2015 Pod elektricheskimi oblakami, 2013 Venice 70: Future Reloaded (Doc.), 2013 5000 Days Ahead (Short), 2011 Iz Tokio (Short), 2009 Korotkoe zamykanie, 2008 Bumazhnyy soldat, 2005 Garpastum, 2003 Posledniy poezd.